

Castellar de N'Hug, el turisme sostenible

EL BERGUEDÀ, COM A COMARCA de muntanya, ha tingut sempre un turisme tradicional, poc nombrós i de caire familiar. Amb la reconversió econòmica de la comarca, el turisme s'ha hagut de potenciar i integrar en la dinàmica territorial de la comarca. Hi ha hagut indrets de la comarca on, per tradició, la integració d'un model de turisme sostenible, d'acord amb l'espai rural i amb el territori, ha estat senzill; d'altres llocs encara han de començar aquesta tasca i no ho tenen gens fàcil.

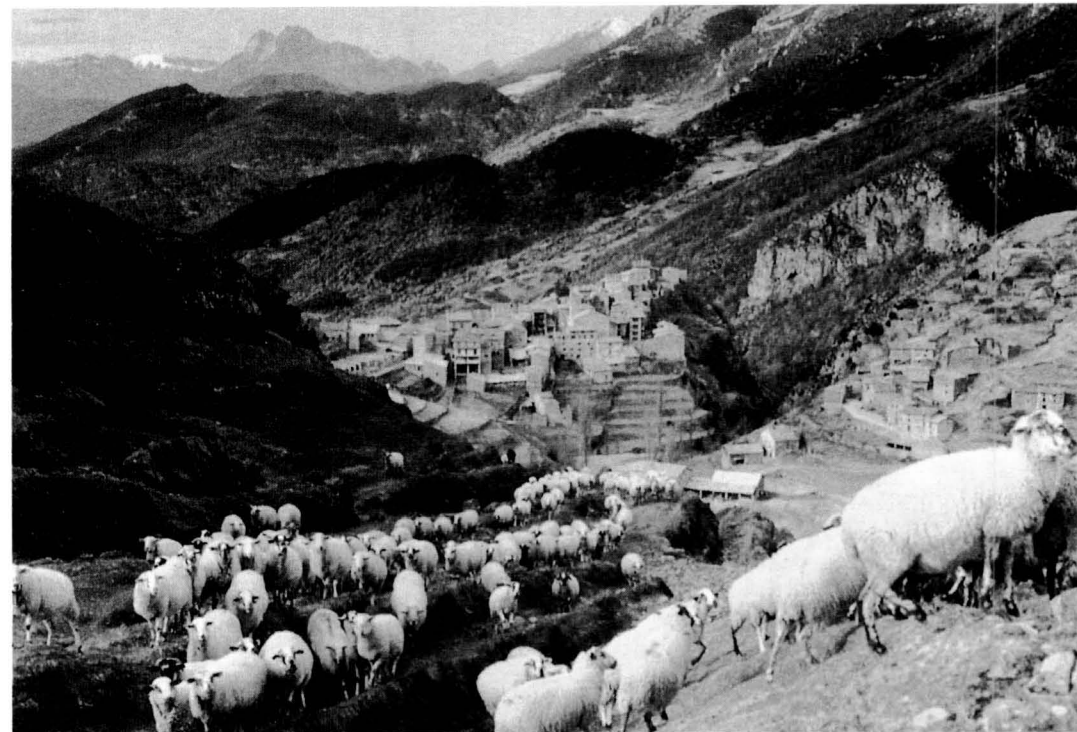
Feixes i prats, paisatges bucòlics plens de ramats, cases de pedra, i petites carreteres que porten a llocs inhòspits i meravellosos, serien alguns dels trets característics que atrauen el turisme a l'Alt Berguedà, concretament a Castellar de N'Hug.

Castellar: la joia del paisatge

Castellar de N'Hug és enclavat en un paratge de gran bellesa; ocupa la capçalera del Llobregat, des del pla de Rus (2.113 m.) i del Tossal de la Pleta Roja (2.031 m.) fins l'estret de la Molina amb el qual es comunica per una bonica carretera de muntanya.

Laprofitament de l'entorn paisatgístic de cara a l'economia local ha comportat la transformació dels usos del sòl i l'evolució, o més ben dit, la creació d'una infraestructura turística per absorbir amb la millor qualitat possible els fluxes turístics que es consoliden en aquesta zona. Castellar de N'Hug és un exemple únic a la nostra comarca de com aprofitar la bellesa del poble i el seu entorn, i fer-ne un ús adequat.

El nucli urbà de Castellar de N'Hug, que es constitueix al voltant de l'església de Santa Maria, està situat a 1.395 mts d'alçada, en un replà al peu dels Balços. El ter-

Vista de Castellar de N'Hug i del seu entorn. M. ESCOBET

me municipal és molt ampli i s'hi troba l'antiga parròquia de Sant Vicenç de Rus (amb l'església romànica on al 1983 s'hi trobaren pintures del segle XII-XIV), l'església romànica de Sant Joan de Cornudell, en el centre del veïnat de Soleia, i els veïnats de l'Erola, la Ribera i Cal Ros. Aquestes característiques físiques són elements d'atracció turística.

Un nucli peculiar

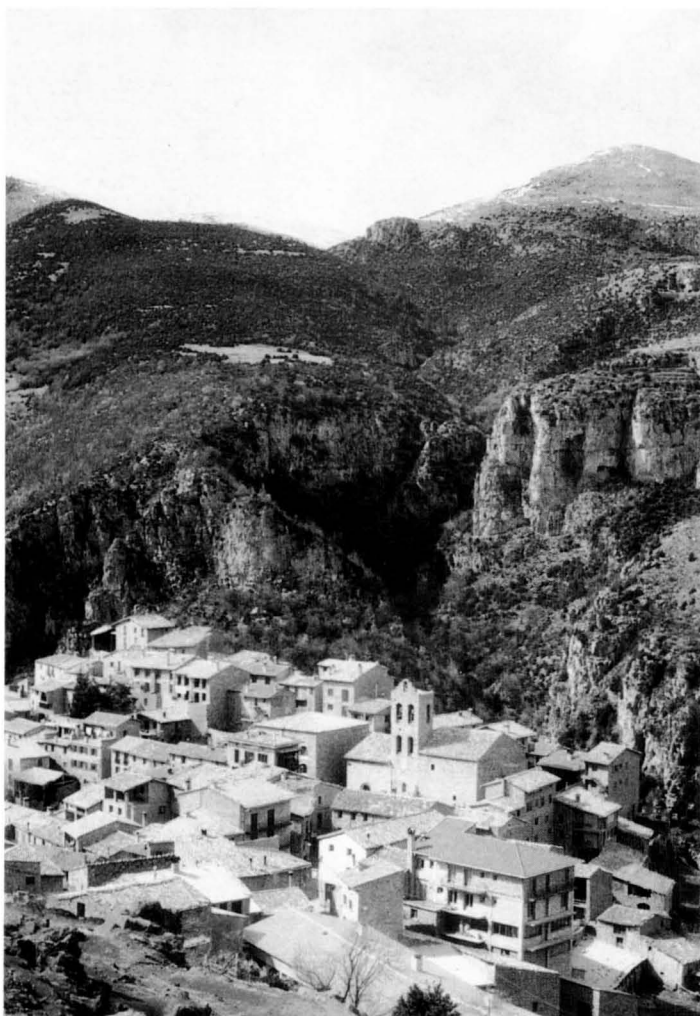
L'economia tradicional de Castellar de N'hug ha estat la ramaderia de caire boví i l'agricultura de secà, farratges i patates conreades a les feixes del voltant del poble. El municipi té unes 4.300 ha sense conrear, amb alguns boscos de pins i també de faig, roures, pollancre i freixes; els boixos i els ginebrons són els arbusts més preponderants, i a les zones més altes hi ha bons prats naturals.

Hom ha de dir que en el terme municipal s'hi troba la colònia industrial del Clot del Moro, que nasqué al voltant de la fàbrica de ciment Asland. La fàbrica s'hi establí l'any 1904 i fou una de les primeres als Països Catalans; el 1912 hom construí el ferrocarril que a través de la Pobla de Lillet enllaçava amb Guardiola de Berguedà. Aquesta fàbrica ocupava uns 200 treballadors de la comarca i produïa unes 80.000 tones de ciment anual. Els llocs de treball foren ocupats, la majoria d'ells, per gent d'altres indrets del Berguedà, i no pas pels habitants de Castellar de N'Hug.

Potser aquesta ha estat una de les raons que ha fet que el nucli en si mateix no hagi patit massa transformacions i hagi mantingut la seves peculiaritats, ja que els seus habitants no se n'han mogut i han estat conscients de la seva conservació.

La fàbrica de ciment de l'Asland, al Clot del Moro. A.R.B.

Nucli urbà de Castellar de N'Hug on hom pot veure edificis de recent construcció a la zona inferior dreta de la imatge (1992) J.RIBERA

Gràcies a la feina feta pels pagesos al llarg de generacions i generacions, les feixes es conserven intactes. Gràcies a què els seus habitants no han abandonat ni les terres ni les cases, s'hi pot respirar, encara, aquell encant d'allò rústic i genuí que tant agrada al forani vingut de qualsevol altra part del país. El paisatge és el resultat de la cultura i del tipus de gent que hi ha en el lloc, i per tant són aquests factors els que fan un paisatge diferent d'un altre.

Una joia arquitectònica

Tot el poble és una joia arquitectònica molt ben conservada gràcies a l'esforç dels veïns i a la iniciativa de l'Ajuntament. L'equip de govern, regit des de 1979 per l'alcalde Josep Orriols i amb Salvador Junc com a regidor d'urbanisme, ha imposat clars criteris urbanístics basats en la rehabilitació d'habitatges seguint l'estètica originària i donant-los nous usos (per exemple, l'antiga rectoria s'ha convertit en casa de colònies i patrimoni municipal). Així, la conservació del nucli urbà ha seguit una molt ben encertada política de restauració d'edificis i de construcció de nous habitatges, aconseguint sempre aquell punt

d'equilibri entre l'entorn i les noves necessitats urbanes.

Les infraestructures turístiques queden acollides pel mateix territori, és com si sorgissin d'ell mateix, llavors no hi ha un fort impacte, ni a nivell visual ni ambiental. La transformació de l'espai rural en un espai residencial urbà s'ha manifestat sobretot en l'ocupació d'aquest espai rural per a residències de funcionalitat no agrària, per satisfer la demanda d'oci dels habitants de la ciutat que aprofitaran tot allò que l'entorn i el municipi els ofereixin.

Gemma Alsina i Casas